

62

Suomen Teollisuuslehden

Kotitaidet

IV * Elokuu * 1903

Huonesisustusta ja taideteollisuutta varten

Sitä kuusta
kuuleminen,
jonka juu-
rella asunto.

Toimitukseen osaa ottavat: ~ ~ ~ ~ ~
Väinö ja Yrjö Blomstedt · Verner v. Es-
sen · Birger Federley · K. Kallio · Armas
Lindgren · Usko Nyström · Vilho Penttilä ·
Eliel Saarinen · Anna Sablsten · Magnus
Schjerfbeck · Lars Sonck · Victor Sucks-
dorff · Louis Sparre · Helena Wilenius ym.

Toimituspaikka: ~ ~ ~ ~ ~
Wladimirinkatu 1. * Huki 10-2. * Puhelin 644.

Postiosoite: Suomen Teollisuuslehden Kotitaidet. ~

Tilaushinta: 6 mk Helsingissä sekä ristositeessä.
Kotitaidetta ilmestyy noin 8 numeroa vuo-
den kuluessa. Kvaliitteita seuraa mukana vä-
hintäin 20 kappaletta. Joulunumero on muita
laajempi.

II vuosikerta.

KASVI JA SEN DEKORATIIVINEN ARVO.

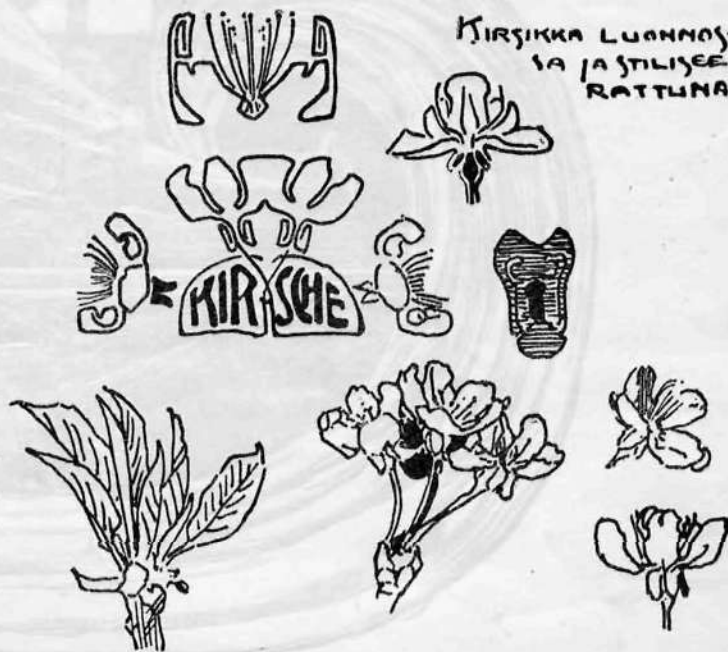

nykyisessä monipuolisessa, problemaattisessa taiteessa ei mikään ole sen karakterisempää kuin kasvimailman tutkiminen siinä mielessä, että täältä saataisiin uusia ornamentteja ja muotoja. Sillä joskin belgialainen kiemurakoristus näytti voitettavan suurempaa käyttöä, niin oli sen relatiivinen arvo kumminkin hyvin pian huomattu, ja kaikkialla kansainvälisissä taide-töissä on ruvettu käyttämään, tietysti kansallisilla vaihteluilla, taiteellista kasvianalyysiä. Näin on laita Englannissa, missä Morriksen ajoista asti kasvientutkiminen ja stiliseerausharjoitukset ovat olleet tärkeimpinä opetusaineina taideteollisuuskouluissa, samoin Ranskassa, missä jo jokunen vuosi sitten pantiin toimeen *Falisen* johdolla „kasvinayttely“, ja Saksassa, missä taiteilijat ja taiteilijattaret ovat asian uurastaneet.

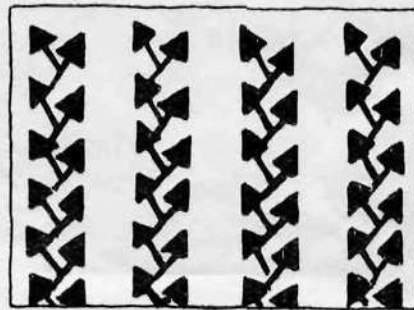
Leipzigin taideteollisuus-museo järjesti viime helmikuussa suuremman kasvimaailmaan perustuvien töiden näyttelyn, mitä yleisö ja varsinkin naiset suurella innostuksella kävivät katsomassa. Ja huomattiin, että enemmän huomiota herätti se osasto, mihin oli stiliseeratut työt asetut, kuin se mikä sisälsi stiliseeraamattomia, vaikka ne olivatkin verrattomasti väritettyjä. Ensinmainitussa ei katsojaa hämmästyttänyt ainoastaan tekniikan monipuolisuus, vaan myöskin ja ennen muuta aiheiden valinta, tutkimusten laajuus sekä maukas käsittely. Ruusu ja tulpaani, muratti- ja viiniköynnös, vanhan naturalistisen suunnan mielikit, olivat aivan yksityis-

tapauksia, sensijaan oli mutta lukuisasti edustettuna villikaalit ja muut ennen mitättöminä pidetyt kasvit, mitä kentillä, metsissä ja tarhoissa silmiinpistää. Enimmin oli aiheina käytetty pelargioita, ritarinkannuksia, neilikoita, kallioimarreja, sireeneita, pihlajia, sekä kirsikan, mämyn, lepän ja kastanjan hedelmiä. Muutamat näistä, varsinkin neljä viime mainittua, ovat nykyisen maun suosikkeja.

Näissä stiliseeraukseen soveliaissa kukissa ei vaikuta niin paljon niiden valinta kuin se

tarkkuus ja huolellisuus, millä niiden erikoisosat tahi koko rakenne kuvataan. Aivan oikein sanoo Morris eräässä esitelmässään kuviopiirustuksesta: „Ei ole mikään sen huolestuttavampi tapa piirtää kuvioita kuin se, että otetaan jostain luonnollinen oksa ja pakoitetaan se joksikin määrätyksi viivaksi.“ Luonnonmuodon muuttaminen taidemuodoksi, stiliseeraus onnistuu paremmin silloin, milloin taiteilija

hallitsee luonnonmuotoa analyttisen tutkimisen kautta kuvattuaan sitä ylä-, ala- ja sivupuolelta ja sen kaikki detaljiomitusuudet. Lisäksi on mielikuvituksella, kekseliäisyydellä ja kauneusaistilla täysi vapautensa, jolloin vain ornamentin tarkoitus ja aine asettavat rajoja.

Kolmas osasto mainitsemassamme näyttelyssä sisälsi tällaisia stiliseerauksia luonnoksina, studioina ja valmiina töinä. Tämä vastasi koko homman perusajatukseen: Kuinka on luonnonmuotoa tutkittava ja sitten esitettävä, jotta se johtaisi tarkoituksen mukaiseen stiliseeraukseen.

Tästä näyttelystä olemme tässä tilaisuudessa esittämään muutamia näytteitä osoitteeksi mihin suuntaan Saksassa tämä harrastus käy.

Uskomme ettei enää kauvan tarvitse odottaa ennenkuin saamme tilaisuuden esittää kuvia samanlaisesta meillä toimeenpannusta näyttelystä ja siinä naivissa luulossa että tämä pieni esihuomautuksemme tulee jotakin asian hyväksi vaikuttamaan jätämme pitemmät pakinat tällä kertaa.

J. K.

GERHARD MUNTHE.

ukijollemme on Gerhard Munthen nimi jo ennestään tuttu, sillä viime joulunumerossamme olleessa, neiti S. Snellmanin kirjoituksessa „gobeliinista ja kuvakudonnosta“ mainitaan myös parilla sanalla hänen merkityksensä näihin taidelajeihin.

Gerhard Munthe on paljon tutkinut juuri tätä erikoista alaa, millä hän on nimensä tehnyt kuuluisaksi. Taitavana ja notkeana koristetaiteilijana hän oli jo esiintynyt useampia vuosia, mutta viime vuosikymmenen alussa hän äkkiä erkani astumaltaan taiteenpolulta ja loi joukon luonnoksia, jotka sekä aiheisiinsa että suorituksiinsa nähden täydesti erosivat sen aikaisen „modärni“ suunnan jokapäiväisistä tuotteista. Kun ne ensikerran asetettiin Kristiaaniassa näytteille, herättivät ne tavatonta huomiota ja Pariisissa ja Venetsiassa ovat ne synnyttäneet suurta mielenkiintoa.

Hänen päätarkoituksenaan on pysyttää työnsä kansallisina ja muinaistarullisina. Hän on eräässä julkisessa tilaisuudessa lausunut aina koettavansa ammentaa muinaistarustoa, enkäpä paremmin kykene häntä kuvaamaan kuin antamalla hänen itsensä puhua sanoilla, jotka hän on eräässä artikkelissa itse lausunut:

„Jokaista kansaa on pidettävä yksilönä, jonka kyky on omaa määrättyä lajiaan. Kansalla on, kuten yksilölläkin, oma vastaanottokykynsä ja oma makunsa, samoin kuin sillä on oma ideoitten kulku. Jokainen kansa luonnollisesti ravitsee henkistä nälkäänsä ulkoapäin saadulla, ja omaksuu siitä temperamenttinsa mukaan hyvää tai huonoa. Se määrä, minkä joku voi tunkeutua kansaan taruksi, riippuu siitä miten paljon se voi sen kanssa sulautua, assimileerautua. Muinaistaru ei ole sitä, miksi sitä usein luullaan nim. joku romanttinen tai historiallinen kertomus. Ensimmäinen ehto, minkä muinaistaru kansalta vaatii on, että se voi pysyä sinä, minä se oli ennen kuin tuon tarun itseensä sulatti, ja että siis taru on mitä suurimmassa määräsä riippuvainen kansan omasta kehitymisvoimasta!“

☞ Näille kansallisuuden ja muinais-

tarun merkityksen näkökohdille on Munthe dekoratiivisen taiteensa perustanut. Hän on tutkinut vanhojen kirkkojen ja rakennusten puuleikkauksia ja veistoksia, satujen vanhaa runoutta, kansatiedettä ja sävelmiä, vanhaa kuvakudonta-taidetta, talonpoikaista kukka-maalausta ja kaikkea samanlaatuista kansan-taidetta, sen sydäntä ja sen yhä uusiutuvaa voimaa.

Täten hän on tehnyt maailmalle tutuksi norjalaiset aatteensa; „ja ne ovat“, hän sanoo, „persoonallisia ja yksinkertaisia kuten suurella tyyllillä painettu kirja“. Tämä oimtuinen aatteiden ja tarujen maailma johtaa taaksepäin menneisiin aikoihin, ja huolimatta viime vuosien dekadanssista ja vieraista vaikutuksista kasvaa kiintymys niihin.

Munthe arvelee, ettei taiteessa edistytä vain pelkällä ajatuksettomalla traditsionaalisten värien ja kuvioiden kopioimisella. On luotava henkeä ja ajatusta tarustosta saatuun; on syvennyttävä täydesti sen henki- ja fantasia-maailmaan. Tässä tullaan piiriin, mihin realismi ei koskaan ole tunkeutunut; tullaan aikaan, joka on kauvempaa kuin mitä legendamme kertovat — aikaan mikä johtaa vanhoihin myytteihin ja Valhallan jumaliin — s. o. vanhojen laulujen kuvaamaan aika-kauteen ja Sagan vuosiin.

Munthe joskus katsahtaa lapsen mielikuvituksen maailmaan, mutta sittenkin hän mieluummin liikuskelee noilla vanhojen fantasia-tuotteiden tanhuvilla. Kaikki mitä hän tuottaa on alkuperäistä ja vielä tähän saakka syvästi norjalaisten aatteiden ja hengen mukaan. Teke-missään dekoratiivisissa töissään hän on kääntänyt, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, huomionsa vanhoihin balladeihin ja legendoihin; mutta kaikessa mitä hän tekee hän karttaa liikojia motiiveja — usein hänelle riittää yksi ainut säe jostakin runosta, mistä sitten syntyy individuaalisia ornamentteja. Hänen näkemiskykynsä on oimtuisen itsenäinen samaten myös hänen tyyliinsä yhtenäinen, hienosti kehittynyt dekoratiivinen tyyli.

Portaan puoli ameriikk. rak:n hallissa.

Hänen työnsä perustuu esi-isiltä perityn taiteen kaikkiin puoliin, mutta useimmiten tavataan vanhoissa norjalaisissa verhoissa se taidehaara, mitä hän mieluummin käyttää oimiin tarkoituksiinsa. Se on, kuten hän itse lausuu, erinomainen mutta arka taide, mitä vähittellen kiintyy yhä enemmän käyttämään. Siitä hän saa ne voimakkaat ja tasaiset värit sekä yksinkertaiset kuviot, millä hänen työnsä meitä miellyttävät.

Gerhard Munthe on dekoratiivisella urallaan, hankkinut tietoja kaikista kansallisen taiteen haaroista, mutta on niistä itselleen omaksunut kunkin syvimät oimtuisuudet. Hän ei koskaan käytä Norjan eläin- tai kasvikuntaa piirustuksissaan, muutoin kuin siinä vähäisessä muodossa ja määrässä mitä sitä on vanhan ajan muodoissa käytetty. Hänen ajatuksensa on, että norjalaisten ideoiden tulisi liikkua kaukana „hiljaisista melskeen kukkasista“ ja sen sijaan pyrkiä romantillisiin ja voimakkaisiin.

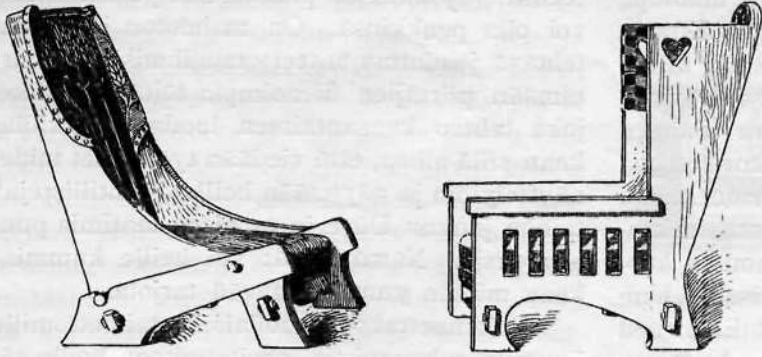
AMERIIKAN KOTI-TAITEESTA.

(Jatk.)

Näemme, miten Liberty Taddin ja muutamien samanmielisten esittämät kasvatustaatteen nopeasti juurtuvat. Ameriikka on sellainen maaperä, missä tämänlaatuiset aatteet valloittavat alaa ja nopeasti muuttavat asiat.

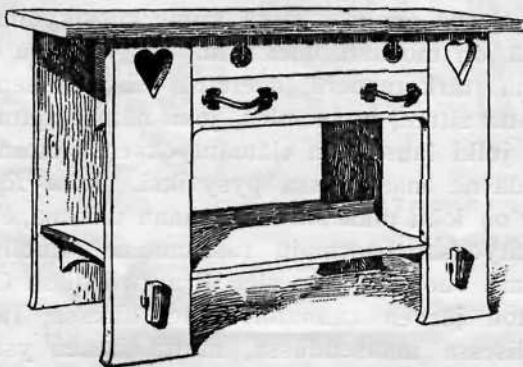
Akkunan puoli ameriikk. rak:n kirjastohuoneessa.

Nojatuoleja ameriikk. rak:n kirjastohuoneessa.

Että siinä on alinomainen kulttuurikehitys, ei ole epäiltävissä. Omituista juuri ameriikkalaisille oloille on se, että muuan korkeampi hengen-mies, P. Paulin arkkipiispa Ireland, otti osaa keskusteluun ja piti kyseessä olevaa asiata yhtenä tärkeimpiä tehtäviä niille, joiden sydämellä on koko valtion kohottaminen. Hänen esityksestään henki mitä suurin asiaan innostuminen: „Kauneus ja hyödyllisyys“, niin hän lopetti, „eivät enää saa olla kaksi eri käsitettä. Tämänpäiväinen työmies on ikäänkuin osa siitä mekaanisesta laitteesta, mitä hän hoitaa. Hän liikuttaa konetta, kone häntä. Siinä on suuri vaara, sillä henkinen aines tulee sen kautta syrjään sysättyä ja se kuoleutuu vähitellen, kun ei sitä tarpeeksi oteta työhön osalliseksi. Tämä ei saa tulla tosi-asiaksi, sillä siitä ei saisi ainoastaan yksityinen kärsiä, vaan se painaa koko kansan henkisen asteen alemmaksi. Kansa ei ole noissa harvoissa, jotka saavuttavat elämän korkeimmat portaavat, vaan työtätekevien aineksien suurissa laumoissa. Näihin legiooneihin taiteen elähtyttävän voiman istuttaminen, kas siinä tehtävämme. Heihin on luonnon kauneuden samaten kuin taiteen kohottavan puolin ymmärtäminen juurrutettava“.

Kun taiteellisen työn kohotukseksi sellaisia yrityksiä tehdään, ja kun on tilaisuutta kaiken parhaan mitä yleensä kansat maailmannäyttelyissä koettavat esittää, tarjoomi-

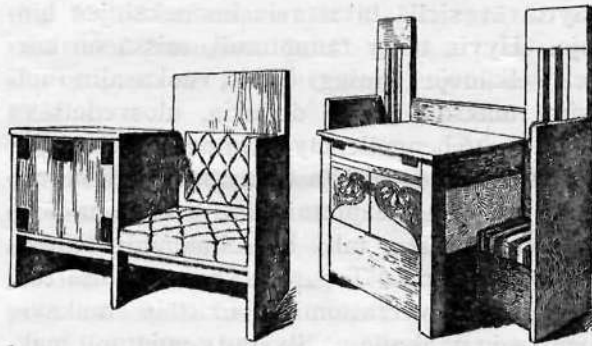

Kirjastohuoneen pöytä ameriikk. rakenn:ssa.

seen St. Louisissa mitä suurimmassa määrässä, niin tuskin on se otaksoma väärä, että tämä tilaisuus tulee kiihoittamaan ameriikkalaisia luopumaan eurooppalaisesta riippuvaisuudesta tuotteisiin nähden. Eivät eurooppalaiset tule St. Louisissa suurta osaa saamaan, vaan sen saavat ameriikkalaiset, ainakin aatteellisesti.

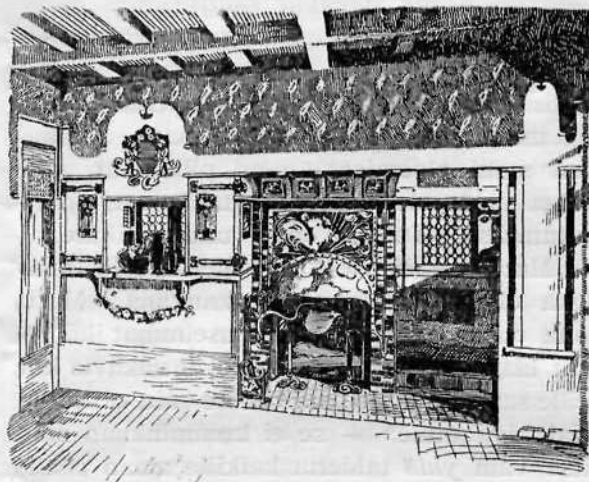
* * *

Pitkän aikaa vallitsi Ameriikassa n. k. Colonial-Style huonekaluissa. Muodot olivat pääasiallisesti Englannista tuotujen kömpelöiden, raskaiden renessanssihuonekalujen. Nykyisin on niiden sijalle tullut keveiksi rakennetut kappaleet jotka ovat hyvin niiden nyky-

Kaappeja istaimineen ameriikk. rakenn:ssa.

aikuisten englantilaisten huonekalujen kaltaisia, joiden tunnusmerkinä on: sileät pinnat ilman erikoisempia koristuksia. Wilian Brothers & Somma, yksi New-Yorkin suurimpia liikkeitä, oli Buffalossa asettanut paljon tällaisia ja hyviä näytteille. Kolonni-tyylin rinnalla on n. k. lähetystyyllillä tärkeä sijansa mikä nykyisin on alkanut käyttää monasti

Kamiini-nurkka ameriikk. rak:n aamiaishuoneessa.

vaikeissakin sommitteluissaan yleviä muotoja, mutta samalla myös välttää koruja. Kuvavana näistä oli se sarja huonekaluja mitkä Buffaloon oli näytteille asettanut newyorkilaisen Joseph Mc Hugh'in työpajat. Sangen sieviä, kohtuullisesti leikkauksilla koristettuja nykyaikuisia sekä hyvästi tehtyjä huonekaluja valmistaa Charles Rohlf Buffalossa, saksalainen syntyjään. Yksinkertaisemmista huonekaluista pitävät huolen erityiset „United Crafts“- (yhteisvoimain) työpajat Eastwood New-Yorkissa, Bostonissa j. n. e. Ammatti-lehtien ohella pitävät myös muotilehdet suuresti huolta asuinrakennus-, huoneensisustus-kysymyksestä ja esittävät esikuviksi käypä kuvia, sillä Atlantin tuolla puolella lausuu talonemäntäkin painavan sanansa taloa laitteissa, koska hänen tärkein työnsä on talouden kunnossapito, lastenkasvatus j. n. e.

Vertauksen vuoksi mainittakoon tässä ohimennen muutamia numeroita, jotka meille näyttävät siellä tavattavia huonekalujen hintoja. Hyvin tehty tammituoli, missä on korkea selkänoja (Dining) Chair, ruokasalin tuoli esim. maksaa 2,5—6 dollaria, ulosvedettävä pöytä 6—16 hengelle, myöskin tammesta 12—18 dollaria, Side-Board (astiakaappi yksinkertaisesti laadittu sileäpintaiseksi, ovet ja ulosvedettävät laatikot mitä huolellisimmin tehdyt) 15—25 dollaria. Topattuja huonekaluja tehdään täällä verrattomia. Erittäin mukava, topattu ja nahkalla päällystetty nojatuoli maksaa 12—20 dollaria. Luonnollisesti täällä valmistetaan paljon halvempaa, mikä kyllä näyttää silmiä huikasevalta, mutta ei mitään kestä.

JOHN RUSKIN.

W. Fredin teoksesta „Die Praeraphaeliten“.

Ihmissielun syvyydestä on silmiemme eteen noussut laajalle vaikuttava aate. Ihanne, mitä moni ylpeydessään on pilkannut, mitä monet eivät ole tunnustaa tahtoneet, on toteutumassa. Tulossa on — taide kaikille.

Mutta se ei vielä ole meillä. Päämäärästä ollaan vielä sangen kaukana. Mutta iloita voimme sentään, sillä useimmat ihmiset ovat laanneet nauramasta ja ovat vakavia kun heille sanotaan, että taide ei ole vain valituille. „Kaikkien taide“ — se ei kumminkaan merkitse vain yhtä taidetta kaikille maan päällä asuville. Se merkitsee: „Jokaiselle oma tai-

teensa.“ Jokaisella porraksella ylämäkitiellä voi olla penkkinsä. On mahdoton ja vaikea tehtävä johdattaa taiteettomia ihmisiä ymmärtämään piirtäjien hienoimpia töitä. Ja liike, joka tahtoo kansantaiteen luoda, ei uskallaakaan sillä alkaa, että viedään työmiehet taide-näyttelyihin ja näytetään heille „pointillisteja“ taikka jonkun Dürerin tapaisen laatimia puupiirroksia. Nämät eivät voi heille kumminkaan mitään ymmärrettävää tarjota.

Rakennettakoon tuollaisille taiteettomille kauniita rakennuksia, osoitettakoon heille värien suloista voimaa, hankittakoon heille yksinkertaisia talouskapineita. Niin voidaan ehkä kauneuden tarve herättää ja kun kaipuu on herätetty, ovat he itse sen tien löytävät, minkä kautta he saavat tyydytyksen.

Liikkeen, jonka tarkoitus oli kaikki kauneudessa kastaa, tuntee sivistyshistoria kyllä — ja se on renessanssi. Mutta sen taide oli yksipuolista. Se antoi *muutamille paljon*. Ja nyt on meillä liike, jonka tarkoitus on: „*kaikille kaikki*“ tahi ainakin: „*jokaiselle omansa*“. Kun tämän on lausunut vitkastellen ja epäillen tietäen, että se on vain pelkkä ihanne, niin kaunis, vaikka saavuttamaton, niin silloin palautuvat ajatukset kreikkalaisiin. Muistuu mieleen, että Homero on kuulunut koko Kreikan kansalle, että lapset näistä runoista oppivat lukemaan. Ja ne olivat juhlapäiviä, vapaita, suloisia päiviä, milloin teatterissa esitettiin joku draama, ja koko kansa kuunteli, tunnittain, väsymättä ja *kaikki*. Se oli siihen aikaan.

Nyt vaativat idealistit, että kirjat ja näytelmäkappaleet, kuvat ja musiikkiteokset tehtäisiin yhteishyväksi kaikille säädyille, ja tästä suuresta taiteesta, jonka pitäisi saattaman kaikkien sydämiin kaunista ja jaloa, odottavat he lievityksen tulevan yleisinhimilliselle kurjuudelle, suuren, eettillisen maailman parannuksen. *Hyvät ihmiset tulevat, niin he toivovat*, jalon taiteen kautta uudesti luoduksi, ja harhaan joutuneet parantavat itsensä, ja onnellisen maan yläpuolella on sitten kaareutuva, puhdas, sininen taivas.

Se on unelma, mikä viime vuosikymmeninä on monasti uneksittu. Englannissa on tämä tarkotusperä asetettu viisikymmentä vuotta sitten, ja se mies, joka nämät ajatukset julki lausui, on elämäntyöksensä ottanut tehdä ne maailmassa pysyviksi. *John Ruskin* on joku aika sitten vanhana ukkona, elämäntyönsä kuormain rasittamana, kuollut. Viime vuotensa hän eleli Brantwoodissa Coniston järven rannalla Lancashiressä, rauhallisessa maaseudussa, mutta hänen ystävänsä kertovat hänen olleen väsyneen; henki,

joka on työskennellyt niin innokkaasti erään aatteen propagandaa, oli jo heikontunut ja nyt lepäsi. Työ oli tehty. Monta siementä on uloslentänyt, on hedelmän kantanut. Lujimman Ruskin-liikkeen aika on ohi. Taistelujen päivät ovat ohi, vihan päivät ja päivät suurimman ihastuksen. Hän vielä eli, kun nuoret taiteilijat jo alkoivat hänen töitään ilkuilla. Nyt kun hän on kuollut, voidaan arvostella. Vihamiesten, ja niitä oli hänellä lukuisia viime vuosiin saakka, on myönnettävä hänen sanoillaan olleen voimaa ja kiihkoisaa rehellisyyttä, mikä kaikkia hänen töitään johti. Ihailijat lienevät oppineet vetämään tämän miehen merkityksen rajat ahtaammiksi.

Englannissa on useampia yhdistyksiä, jotka ovat Ruskinin nimen ohjelmaansa asettaneet. Kouluissa esitetään hänen oppejaan, hänen teoksensa ovat sadoissa tuhansissa kansaan levinneet, huolimatta niiden korkeasta hinnasta. Hänen oppinsa ovat saaneet suuren oppilaan, *William Morris*'in. Hänessä on se lause toteutunut, minkä Ruskin on kerran lausunut: „Kukaan minun todellisista jälkeläisistäni ei tule ruskinilaiseksi; hän ei tule minua seuraamaan, vaan sielunsa vaatimuksia ja luomiskykynsä johtoa.“ Ruskinilta on Morris suuren päämääränsä oppinut. Sitten hän on omaa tietään kulkenut, on taloja rakentanut ja on runoillut, oli tehtaanomistaja, maalari ja kansanylllyttäjä. (Jatk.)

TAIDEOMPELUSTEN LUONNOKSISTA.

(„Arts and Crafts Essays“, taide ja käsityönimisen liikkeen, missä William Morris on ensimmäisenä, yhteiselle kansalle lausumia totuuksia.)

Jokaisessa taidemuodossa on luonnoksen laatiminen tärkeimpänä puolena.

Luonnokseksi käsitan minä kokoonsommitellun viivojen ja massojen järjestyksen, missä nämät niin toisiinsa sopeutuvat, että ne muodostavat kauniin, sopusointuisen kokonaisuuden, sellaisen kokonaisuuden, minkä vaikutelmaa kukin yksityinen osa lisää, ollen toisia niin liittynyt, että vaikutuksen yhtenäisyys syntyy, mikä meitä niin täydellisesti tyydyttää, ettemme osaa enää enempää tai vähempää lisää vaatia.

Tämän määritelmän tehtyämme tahdomme lyhyesti viivähtää neljässä kysymykseen yh-

teyteen kuuluvassa kohdassa, mikäli ne ompelemistaidetta koskevat; ensimmäinen näistä kohdista on seuraava: Ennen luonnoksen tekoon ryhtymistä on tarkkaan otettava huomioon ne edellytykset, missä valmista työtä tullaan tarkastamaan. Ompeluksella on nim. taipumus tulla liian orjamaisesti ja liian hienosti tehdyksi. Liika hienous tahi liika huolellisuus töissä, mitkä alati ovat silmiemme edessä, ei tosin ehkä ole mahdollista, mutta esim. alttariliinassa, lipussa, seinämatossa eivät tällainen hienous ja tarkkuus ainoastaan ole turhaan tehtyjä, vaan ne tekevät työn vielä vaikutuksettomaksikin. Sellaisissa esineissä on piirroksen pääviivat ja päämassat, kunkin eri tapauksen mukaisesti, hyvin huomattavasti esitettävät; jos ne ovat vahvasti huomautettuja ja järjestykseensä sekä laatuunsa nähden kauniita, niin vaikuttavat ne suuruuden ja arvokkaisuuden tunteen, millä on korkein arvo, minkä puutetta ei taitavinkaan työntaitavuus saata korvata.

Piirustusta laatiessa on siis ensin huomioon otettava ja selville saatava nämät pääviivat ja päämassat. Loitotaan niistä jonkun matkaa ja tarkastetaan, tekevätkö ne tyydyttävän vaikutuksen, ennenkuin aletaan yksityisiä detaljeja laatia.

Toiseksi muistettakoon, että ommeltavissa kappaleissa kaikki näyttävät olevan samassa tasossa. Ompelemista kutsutaankin toisinaan neulalla maalaamiseksi; mutta se eroaa kumminkin täydellisesti taidemaalauksesta siinä, että se esittää kaikki esineet niinkuin ne olisivat kaikki yhtä kaukana ja samaan tasoon asetetut. Näyttäisipä siksi terveelliseltä säännöltä, että pääviivojen ja päämassojen väliin jäävät aukko-aiheet ovat täytettävät sellaisilla muodoilla, jotka näyttävät niihin sekä toisiinsa täydellisesti yhteen kuuluvilta; siis sellaisilla kuvioilla, jotka näyttävät saavan luonnollisen ja täydellisen muotonsa aukko-aiheiden reunaan tultuaan; vältettäköön sellaisia muotoja, joista täytyy pala leikata pois, jotta ne sopisivat määrättyyn paikkaansa tahi jotka pimittävät muita. Mutta tässä niinkuin monessa muussa on taiteilija-vaiston oleva määräävä.

Kolmanneksi pyrittäköön piirtäessä aineiden ja aiheiden yksinkertaisuuteen; älköön täytettäkö pohjaa eri aineksilla, mikä tekee sekasotkuisen ja hämmentävän vaikutuksen ja todellisuudessa osoittaa vain luomiskyvyn köyhyyttä. Todellinen luomiskyvynriikkaus ja vaikutusriikkaus on siinä, että käytetään yhtä tahi kahta, korkeintaan kolmea elementtiä ja niillä vaihtelee. Tultakoon myös mestariksi sen tärkeän puolen määräämisessä,

minkä aineen aikoo ottaa pääaineeksi piirustusta ruvetessa tekemään ja tämä on päätehtävä ennenkuin kynä paperille pannaan. Huomataan melkein jokaisesta luonnollisesta muodosta, mihin kiinnytään, että sillä on tarvittava moninaisuus ja tarvittava rikkaus, kun vaan tekijällä on tyydyttävän vilkas mielikuvitus sitä tehdessä.

Lopuksi palattakoon alati ja aina luontoon. Vanhojen ompelusten tutkimisen arvo on mittamaton; sen kautta tutustutaan periaatteisiin ja tekotapoihin, mitkä kokemus on osoittanut hyviksi ja hyödyllisiksi; sen kautta tulee omakseen omistamaan taidetraditsioonit. Ken ei anna arvoa taiteensa traditsiooneille, hän sillä määrää oman kohtalonsa; ken niistä ei välitä, tahi niitä halveksii, ken ei aikaa tahi vaivaa käytä niitä ymmärtääkseen, vaan luulee kykenevänsä aikaansaamaan aivan uutta, tekee itsensä kapinoitsijaksi — tekee itsensä ehkä, jos hän on taitava, päivän merkillisyydeksi — mutta edetessä vähitellen häipyä unohduksiin eikä saa mitään täydellistä hedelmää. Tässä on vanhojen töiden tutkiminen luonnollista ja mitä tärkeintä, niiden kärsivällinen, sitkeä tutkiminen. Mutta mitä varten? Periaatteet ja tekotavat oppiaksemme, saadaksemme terveen pohjan itsellemme; ei orjamaisesti matkiaksemme eikä elääksemme sidotuin käsin ja jaloin edeltäjiemme kapaloissa.

Oppikaa työhön kouluissa, mutta inspiraationin mukaan on teidän luontoon mentävä. Katselkaa luontoa omilla silmillänne ja huomioon ottakaa sen äärettömiä ihmeitä huolella ja sitkeydellä. Mutta ei siinä kyllin että luontoa katselemme, se on vain puolet asiassa; toinen puoli on että tiedämme miten sitä käytämme kaunotaiteellisiin tarkoituksiin, miten sitä voimme kääntää taiteen kieleen. Tämän tiedon me saamme, kun tunnolleen opimme tuntemaan jokaisen harjoittamamme taiteen ensi ehdot ja kun annamme arvon aikaisempien käsitöiden opeille ja esimerkeille. Pelkuruus ja ylpeys ovat taiteilijalle sopimattomia; pelko estää häntä näkemästä omilla silmillään ja keksimästä omia metoodeja; ja ylpeys johtaa hänet siihen että hän kuvittelee omien silmiensä ja omien metoodiensa olevan parhaat, mitä konsanaan on ollut olemassa.

Sebwyn Image.

LUONNONVÄRI-RESEPTTEJÄ.

(Jatk.)

VIHREETÄ VÄRIÄ.

Luoho. *Apera spica-venti* (kastenurmi, kastike, punalätvä, rölli, veriheinä). Kukkaröhyllä painetaan villaisia vehreäksi, kun painettava ensin peitetään alunavedessä ja sitte keitetään puhtaassa.

Ruoko. *Phragmites communis* (kitusarpa, lehtikahila y. m.) Kukkaröhy nuorena, kun on ruskea, koottuna painaa vehreäksi.

Siniheinä. *Enodium coeruleum* (kaste t. kiviheinä). Kukkaröhy painaa alunoitun liinan vaaleanvehreäksi.

Pietaryrtti. *Tanacetum vulgare* (juhannuskukka, kiroraani-heinä, kynsillinen, madonsiemen-, nappi- t. pietarinkukka, pietar- t. puskuruoho). Lehdet pieneksi hakattuina tuoreeltaan ja keitettynä painavat villaisen vaateen vehreäksi. Pitää keittoliemeen sekoittaa tuhkalipeätä ja sitte uudelleen kiehauttaa, ennenkun aine kastetaan siihen.

Häränkieli. *Anchusa officinalis*. Lehtimehusta alunan kanssa keitettynä tulee vehreätä maaliväriä.

Nurmi-apilas. *Trifolium pratense*. Kukilla painetaan villainen vehreäksi.

PUNASTA VÄRIÄ.

Ahomatara. *Galium boreale* (hepomatara, rieskaruoho, vesiahmalo). Juurta käytetään punapaineeksi villaiselle, jota ensin keitetään koivunlehtien ja sitte ahomatara-juurijauhoin kanssa.

Painematara. *G. mollugo* (kiertäinen). Juurta käytetään punapaineeksi.

Keltamatara. *G. verum* (emäntäkukka, hanhenormu, keltakakkara t. -ruoho, maarianpahna y. m.) Juurta käytetään puna-, ja kukkia keltapaineeksi villaiselle.

Kierumatara. *G. aparine* (hatikas, hattainen y. m.) Juuri punapaineeksi.

Humalavieras. *Cuscuta europaea* (humala- t. keräheinä, koiran-, koiso- t. nukulaishumala, tappurasilkki, varpusen-ruoko, villihumala). Painaa alunassa liotetun vaateen punaiseksi.

Neidonkaali. *Echium vulgare* (sinikuntteri). Juuri punapaineeksi.

Meirami. *Origanum vulgare* (metsämirhami, nestepuna, sydämmenvahvistus, uniruoho). Käytetään punapaineeksi.

Variksen-marja. *Empetrum nigrum*. Marjat painavat alunan kera paperin punaiseksi. (Jatk.)

Kotitaiteen IV:n numeron sisällys:

Kirjoitukset:

Kasvi ja sen dekoratiivinen arvo J. K. Gerhard Munthe.
Ameriikan kotitaiteesta.
John Ruskin.
Taideompelusten luonnoksista.
Luonnonväri-reseptejä.

Neuvo- ja uutisosasto:

Valoa sietäviä vihreitä petsivärejä. — Sivellysaine kyökkihuonekaluille. — Mahonkipetsi. — Huonosti sulkeutuvien akkunoitten tiivistäminen. — Puun vahvistusaine y. m.

Kuvat:

4 kuvaa Leipzigin näyttelystä.
6 kuvaa Ameriikan kotitaiteesta.

Liite-kuvat:

N:o IX yksinkertaisia huonekaluja.
N:rot X—XII Ameriikkalaisen rakennuksen sisuskuvia.

NEUVO- JA UUTIS-OSASTO.

VALOA SIETÄVIÄ VIHREITÄ PETSIVÄREJÄ.

Ainahan kuulee valitettavan, miten vähän valoa ja ilmaa kunnit vihreät puupetsivärit sietävät. Syyn saa piankin selville — nim. sellainen henkilö joka kemiata tuntee — kun ottaa lähemmin tutkiakseen kaupassa esiintyviä neste- tai pulverinmuotoisia vihreitä petsivärejä. Kaikki vihreät ja oliivivihreät petsit sisältävät pääosanaan kahta hohtonsa ja värivoimakkuutensa takia huomattavaa, mutta sangen vähän valoa kestävää aniliiniväriainetta nim. briljantivihreätä tahi malaktiivihreätä. Ne ovat nämät väriaineet, joita puupetsien resepteissä kutsutaan yhteisellä nimellä „aniliinivihreäksi.“

On oikeastaan ihmeellistä, että yhä edelleen pidetään näistä harmajan-vanhoista aniliiniväriaineista vihreitä ja oliivivihreitä petsejä valmistettaessa eikä ole niiden tilalle ruvettu asettamaan lukuisia uusia terväväriaineita, jotka pysyvyydessään kaikin puolin voittavat nuo ensimmäinitut.

Ainut syy lie ehkä se että molemmat väriaineet briljantivihreä ja malaktiivivihreä ovat sekä vedessä että spriissä liukenevia, joten näitä voi käyttää sekä vesi-että spriipetseinä. Ja näin tulivat ne valoa sietämättöminä kauppaan ja joutuivat piankin puuseppien, huonekalutehtailijoiden ja ostavan yleisön keskuudessa huonoon huutoon.

Kokeillessa miten mitkin vihreät väriaineet kestävät valon vaikutuksia, huomattiin että parhaimpia on atsiinivihreä (saks. azingrün). Se liukenee erinomaisen helposti kuumassa vedessä, väriaine tunkeutuu petsatessa verrattain syväälle puuhun, soveltuu hyvin eri puulajeihin, ei irtaannu kiillotettaessa, jotta kiillotuksessa alkavakaan ei tarvitse peljätä pilkukkaista pintaa, ja mikä tärkeintä, kirkkainkin petsaus on niin valoakestävää että se tyydyttää kaikki järjelliset vaatimukset; sillä aivan muuttumatontahan ei ole luonnollisten eikä keinotekoisien väriaineiden joukossa ainuttakaan.

Atsiinivihreällä ei ole sitä kirkkautta mikä on yllämainitulla vanhalla aniliinivihreällä; mutta sehän on eduksi, koska huonekaluteollisuudessa pyritään käyttämään himmeimpiä vihreitä ja oliivivihreitä; useinpa eri nyansseja koetetaan saada sekottamalla keltaista, oranssia, ruskeata tahi

Rj. R. KASTEN

Läkki- Levy- ja Vaskisepänliike

Helsingissä, Korkeavuorenk. 33
Puhelin 37

valmistaa tilattaessa Läkki-, Levy- ja Vaskisepän ammattiin kuuluvia töitä. Valmiina suuri varasto: Pelti-uunia, Venttiiliä, Kylpyammeita, Klosettia y. m.

HUOM! Hinnat halvat.

**SUOMEN VÄRIJÄ
VERNISSATEHTAAN
OSAKEYHTIÖ**
HELSINKI E-ESPLANADIN KATU 8
VIIPURI KATARJINAN KATU 4
TURKU ISO HÄMEEN KATU 32
VÄREJÄ-VERNISSOJA
KAIKKIA LAJIA
EDULLISIN OSTO-
PAIKKA JÄLLEEN
MYYJILLE

J. Hirvelän

Urkuharmoonitehdas

Tampereella

(valm. 900 kap. ja myyty loppuun)

sulkee täten soitantoa rakastavan yleisön ynnä kansakoulujen johtokuntien suosioon hyvän maineen saaneita ja useissa näyttelyissä palkituita teoksiansa.

Huom.! Tukholman Taide- ja Teollisuusnäyttelyssä v. 1897 palkittu kunnia-palkinnolla.

Hintaluetteloja lähetetään pyydettäessä.

Osoite: Vellamonkatu 4,
Tampere. — Telef. 7 25.

Emil Ziiainen

Maalari

Tekee kaikkia ammattiinsa kuuluvia töitä halvimmalla

Arkkitehtuuri- . . .

ja käytännöllinen

Rakennustoimisto

Usko Nyström

Petrelius Penttilä

Helsingissä

Länsi Rantakatu 12 • Puhelin 20 11

John Ericsson'in

Hallitusk. 14.

Puhelin 25 36.

Huonekaluliike, Puuseppä & Verhoilijatehdas

Valmistaa huonekaluja ja huonesisustuksia. Korjaa: vanhoja sekä anttiikkisia huonekaluja. Valmistaa matrassseja ja päällystää huonekaluja.

Varasto alkuperäisiä huonekaluja. Laatii piirustuksia ammattialaansa kuuluville töille.

Tapettia ja reunuksia

Suurin varasto muokkaimia mallia.

Linoleumia.

Lumppu- ja Pinkkopaperia y. m.

Väriä ja Vernissoja, Siveltimiä y. m.

edullisimmin ja huokeimmin myy

Sanduddin Tapettitehtaan Osakeyhtiö

Grönqvistin talossa.

Helsingin Uusi Tapettitehdas

Unionink. 32 * omist. W. SALVÉN * Unionink. 32

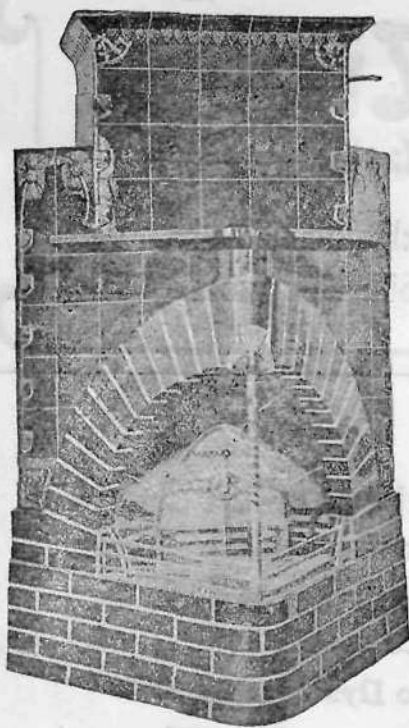
Suurin valikoima koti- ja ulkomaalaisia

Tapetteja, Reunuksia, Friisejä, Rullakartiineja ja Linoleumia tunnetusti

Erityisliike uutuuksia varten.

happoihin hintoihin.

Näytteltä ilmaiseksi.

Osakeyhtiö Ruoholahden Kaakelitehdas

Helsingissä.

Valmistaa ja myy kaakeli-
uunia mitä moninai-
sinta lajia.

Joukko uusia mallia, joita ovat
piirtäneet useimmat suo-
malaiset arkkitehdit.

Kuvallisia hintaluetteloja pyy-
dettävässä.

KONTTORI:
Ruoholahdenkatu 26.
Puhelin 1 62.

TEHDAS ja VARASTO:
Ruoholahdenkatu 21.

G. W. Sohlberg

== HELSINKI. — Metsästäjänkatu 4. ==

Valmistaa kaikkia peltisevän ammattiin kuulu-
via rakennustarpeita, nimit. **Vesikattoja** mus-
tasta ja galvanoidusta pellistä, **Laskutorvia**,
koneella tehtyjä **Polvia**, **Vaasia**, **Kolosseja**, **Viiriä**
sekä muita sinkkikoristeita. **Iimaläppiä** (venttiiliä)
eri kokoa ja mallia. **Kylpyammeita** ja **Vedenläm-
mitysuunia**. — Kirkkoihin **Kamiinoita** ja **Ukkosen
johteita**.

— Kaikki mitä huokeampiin hintoihin. —

— *Huustannus-arvioita ja hintaluetteloja lähetetään pyynnöstä.* —

Julius Tallberg.

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja.

Kullattua KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ y. m.

Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan
mitä pikimmin Tehtaalta.

— ERILAATUISIA HUONEKALULUKKOJA. —

Rokkolan hyväksi tunnettua PEILILASIA mää-
rättyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

PATENTTITOIMISTO- PATENTBUREAU.

Petterson & Stenroos

Helsinki.

Abrahamink. 9. — Telef. 1814

Toimittaa patenttia
koti- ja ulko-
maalla.

Hankkii kaikkia pa-
tenttia koskevia
tietoja.

Suomen Teollisuuslehti

v. 1903.

Hinta:

7: 50 mk. — — — —

17: — mk. loistopainos.

Tilatkaa

RAKENTAJA

vuodeksi 1903.

hintaa 8 mk. —

harmaata. Sprissä liukenee at-
siinivihreä huonosti, joten sitä
ei voi käyttää pulituuri- ja sprii-
lakkaväreihin.

Seuraavassa mainittakoon muu-
tampia värireseptejä, jotka selvit-
tävät atsiinivihreän monipuolisen
käytännön:

I. Kirkasta, vihreätä puupeti-
siä: liuotetaan 10 gr atsiinivih-
reätä 1 litraan kuumaa vettä, filt-
reerataan liuos ja petsataan tällä
hyvästi silitetty puu.

II. Kirkasta oliivivihreätä puu-
petsiä: liuotetaan 9 gr atsiini-
vihreätä ja 1 gr kristalli-oranssia
1 litraan kuumaa vettä, ja filt-
reerataan liuos, jonka jälkeen
se on valmis käytettäväksi.

III. Keskivahvaa oliivivihreätä
puupetsiä: kiehetetään ensin puu
liuvoksessa, missä on 40 gr kas-
lerruskeata (saks. Kasslerbraun)
ja 10 gr potaskaa sekotettuna 1
litr. vettä, ja kun tämä on kui-
vunut, kastetaan liuvoksessa, mikä
on saatu 10 gr atsiinivihreätä ja
1 litr. kuumaa vettä.

IV. Keskivahvuista oliivikel-
taista: kiehetetään puu ensin sa-
massa liuvoksessa, mikä edellä-
mainitussakin oli alkutoimituksena
ja kuivattua kastetaan liuvoksessa,
missä on 8 gr atsiinivihreätä, 1
gr kristalli-oranssia GG ja 1 gr
tartratsiini (saks. Tartrazin) kel-
tasta 1 litrassa kuumaa vettä.

V. Tummaa oliivia: puu kie-
hutetaan ensin liuvoksessa, missä
on 100 gr kaslerruskeata ja 25
gr potaskaa 1 litrassa vettä, ja
kuivettua kastetaan se liuvok-
sessa, mikä on saatu sekottamalla
24 gr atsiinivihreätä ja 6 gr tart-
ratsiinia 1 litraan kuumaa vettä.

VI. Tummaa vihreätä oliivia:
puu kiehautetaan samassa alku-
liuvoksessa, missä edellisessäkin
ja kuivumisen tapahduttua kaste-
taan se liuvokseen, missä on 30
gr atsiinivihreätä 1 litrassa kuu-
maa vettä.

VII. Tummanvihreätä: puu
petsataan liuvoksella, missä on
10 gr atsiinivihreätä, 10 gr mik-
rosiinia (vedessä liukenevaa) ja 1
litr. kuumaa vettä.

Yllämainituista ohjeista nähtä-
nee, miten monipuolisesti atsiini-
vihreätä voi petsissä käyttää.
On niin luonnollista, että tuskin
erityisesti mainita tarvitsee, miten
käyttämällä eri suuria ainemääriä
saadaan kaikki ajateltavat vihreän
ja oliivin väri- ja väri- ja väri-
muutokset, sitä enemmän kaslerruskeata, sitä rus-
keampi petsi syntyy.

* *

SIVELLYSAINEN KYÖKKI-
HUONEKALUILLE. Ny-
kyisin niin haluttua vaaleanvih-
reätä väriä kyökkihuonekaluihin
saadaan, kun hierotaan pulveri-
muotoista Pariisin-sinistä ja kro-

mikeltaista öljyssä lasi- tai marroilevällä. Näihin sekoitetaan sitten lyijyvalkoista siksi kunnes haluttu nyanssi on saatu. Ensimmäisen sivellyksen tulee olla verrattain ohutta, toisen taas enemmän paksuväristä.

MAHONKI PETSII. Petsataan kaksinkertaisella kromihapoisella kalilla, hangataan, öljytään punaiseksi ja kiillotetaan käyttämällä myös n. k. Bismarkruskeaa.

HUONOSTI SULKEUTUVIEN AKKUNOITTEEN TILVISTÄMISEKSI neuvotaan seuraavaa keinoa, mikä talven varaksi on hyvä tietää: Akkunapuitteiden ulkoreunoihin sivellään lasikittiä ja vastaaviin kohtiin akkunakarneissa riputellaan liitua, jonka jälkeen akkuna suljetaan. Silloin kitti täyttää rakopaiikat ja puristautuu muualta ulos; liika poistetaan veitsellä. Karneihin pantu liitu estää kitin liimautumasta, joten akkuna helposti avautuu.

PUUN SUOJELUSAINE. Jotta puu, joka on alttiina mädäntymiselle, vahvistuisi, hierotaan sitä vasten hyvää sementtiä hierontakivellä käyttämällä maitoa apuna niin hienoksi ja tasaiseksi, että aine tulee yhtä veteläksi kuin öljyväri. Tällä sivellään sitten puu, minkä tulisi olla enemminkin karhea kuin sileäksi höylätty ja sitten hyvin kuiva.

Tämän numeron mukana on liitekuviemme joukossa muutamia yksinkertaisia kyökkeihin tai työmiesperheille muihinkin huoneisiin soveltuvia huonekaluja, joihin pyydämme lukijoittemme huomiota kiinnittää. Helppotekoisina ja helppohintaisina rohkenemme niitä käytettäväksi suosittaa.

Tampereen Kaakelitehdas Osakeyhtiö.

Suosittaa teoksiansa h:rojen Arkkitehtien piirustusten mukaan.

Pyytäkää hintaluetteloa.

Suomen Teollisuuslehden

Vanhoja vuosikertoja

saadaan tilaamalla lehden toimitukselta:

1884 *)	à mk.	4: —.
1885—86	à ”	10: —.
1888—92	à ”	4: 50.
1893	à ”	8: —.
1894—95	à ”	4: 50.
1896—1901	à ”	5: —.
1902	à mk.	6: 50 — 17: —.

*) Tässä on mainittuna kaikki ne vuosikerrat, jotka vielä löytyvät saatavissa.

J. E. Hedén'in
Urkuharmoni-
tehdas ♦ Tampereella.

Varastossa **URKUHARMONIA**
koteja ja kouluja varten.

HUOM! Teokset palkittiin Pariisin Maailmannäyttelyssä vuonna 1900.

Arabian Tehdas

suosittaa Pariisin maailmannäyttelyssä v. 1900

kultamitalilla
palkittuja

kaakeli ja takkauunia.

Suuri valikoima mallia löytyy varastossa ja uusia tehdään tilausten ja h:rojen Arkkitehtien piirustusten mukaan.

Henrik Ekbon

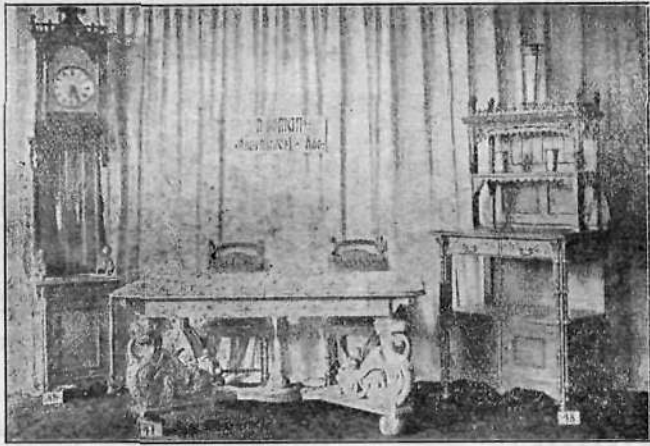
Fabianink. 28. — Puhelin 10 99.

Verhoilija ja Koristelijä
Höyryhuonekalutehdas

Iso varasto valmista työtä.

Tilaukset suoritetaan hyvin ja pian.

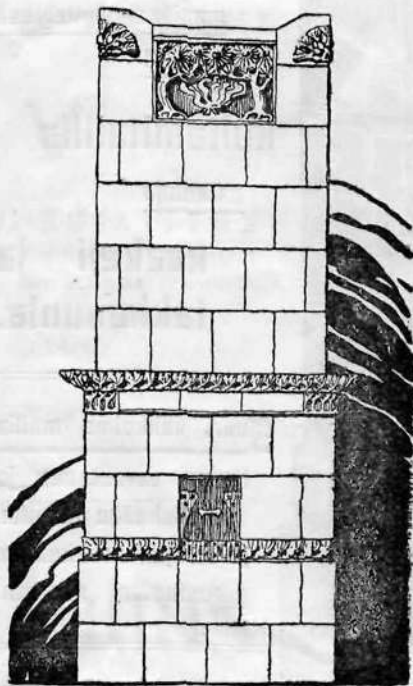
Huokeat hinnat!

N. Bomanin Höyrypuu- sepäntehtäs Turussa

Huonekalumakasiini ✨ (Perust. 1871)

Helsingissä: Mikonkatu 4 (Pasaasi)
sekä **Turussa:** Sinnankatu 47.

Turun Kaakelitehdas Näyttely-Varasto Helsingissä

Jso Roobertinkatu 25

Myy halvalla aivan uusi
mallisia kotimaisten ark-
kitehtien piirustusten mu-
kaan valmistettuja uunia
sekä saleja ja ruokasaleja
että jokapäiväishuoneita
varten.

T. JÄRVELÄISEN

laatimia uusia mallikokoelmia, mallipiirustuksia, työkalustoja,
sorvikoneita ja höyläpenkkiä käsityöopetusta varten saadaan
tilata joko kokoelmain laatijalta itseltään tai Akateemisen
kirjakaupan sekä Kansanopettajain osakeyhtiön Walistuksen
kautta.

Pyytäkää aina hintaluetteloita!

Kalustot y. m. valmistaa Hietalahden Höyrynikkaritehdas.

Häkli, Lallukka ja Kumpp.

— Tukkukauppa Wiipurissa —
suositta muitten tavarainsa ohella
todellisesti hyvää

Teetä,

jota on saatavana kaikissa hyvin
varustetuissa kauppapuodeissa.

Jokainen käärye on varustettu vie-
ressä olevalla leimalla ja tavaramer-
killä, sekä sisältää tutkimustodistuksen.

K. H. Renlund HELSINKI.

Suurin varasto **Jonas & Colwers'in** teräkaluja
niinkuin:
(Lasisilmä-merkki)

Höylänteriä, Talttoja, Koururautoja, Puu-
veistoteriä, Viiloja, Raspia y. m., y. m.
Myöskin Amerikalaisia työ- ja te-
räkaluja tukuttain ja vähittäin

K. H. Renlundilla Helsingissä.

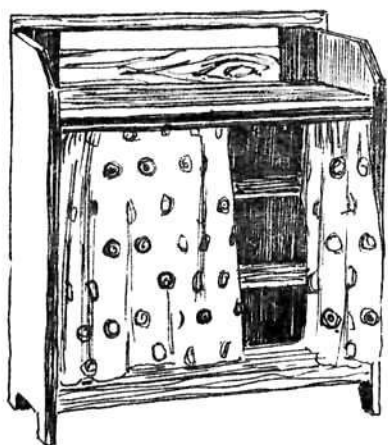
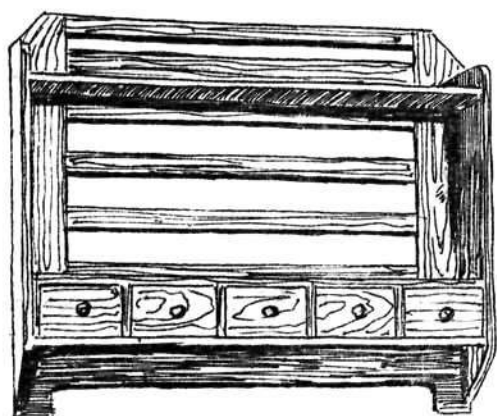
Mäkisen Tehdasliike Sortavalassa

on maan vanhin ja laa-
jin **urkuharmoonien,**
käsityökalustojen y.
m. **opetusvälineitten**
valmistuslaitos. — — —
Entisestään laajennetut
hintaluettelot lähetetään
mielihyvällä maksutto-
masti.

Yksinkertaista ja siroa!

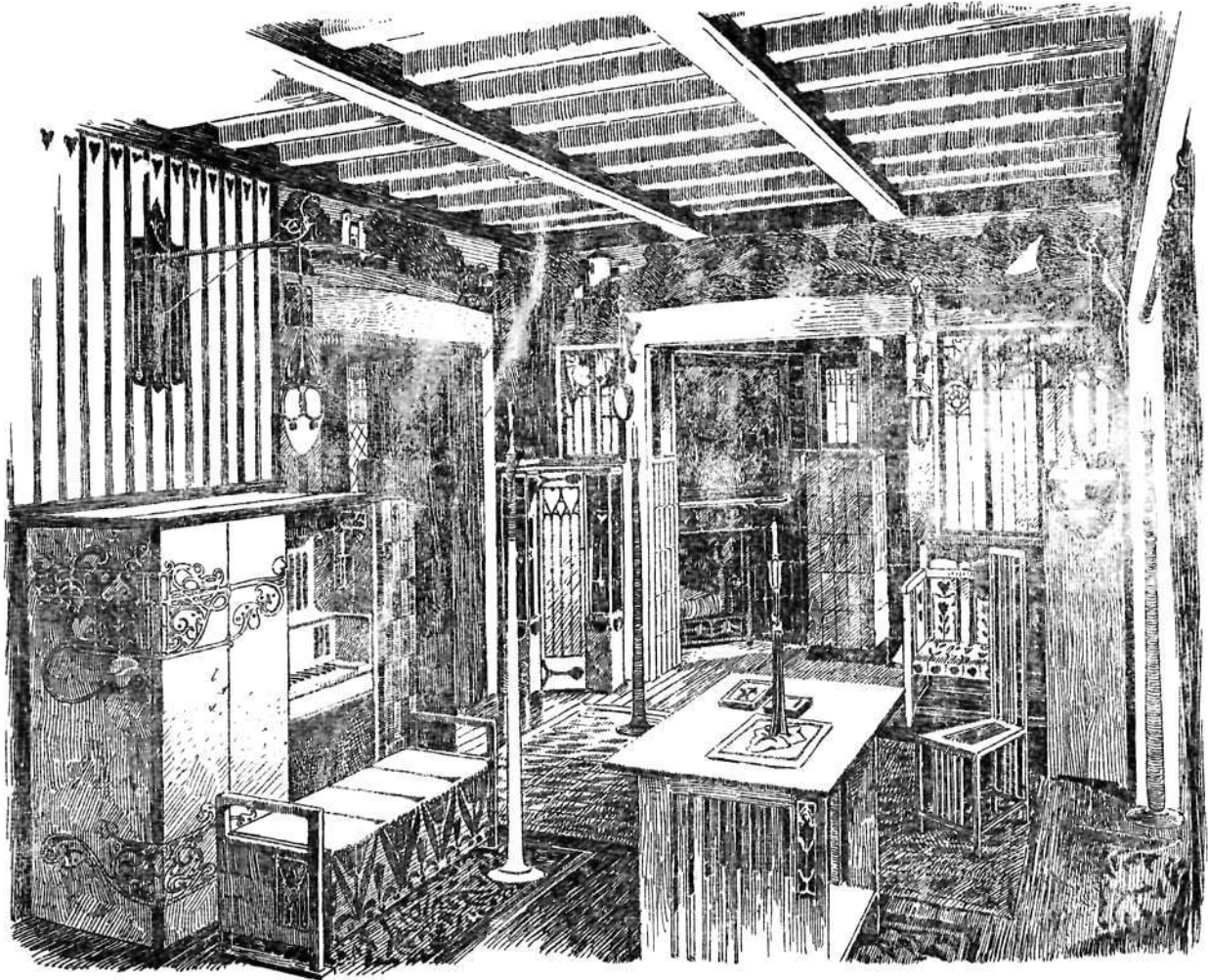
Liikkeen perusti v. 1881
lehtori E. Mäkinen.

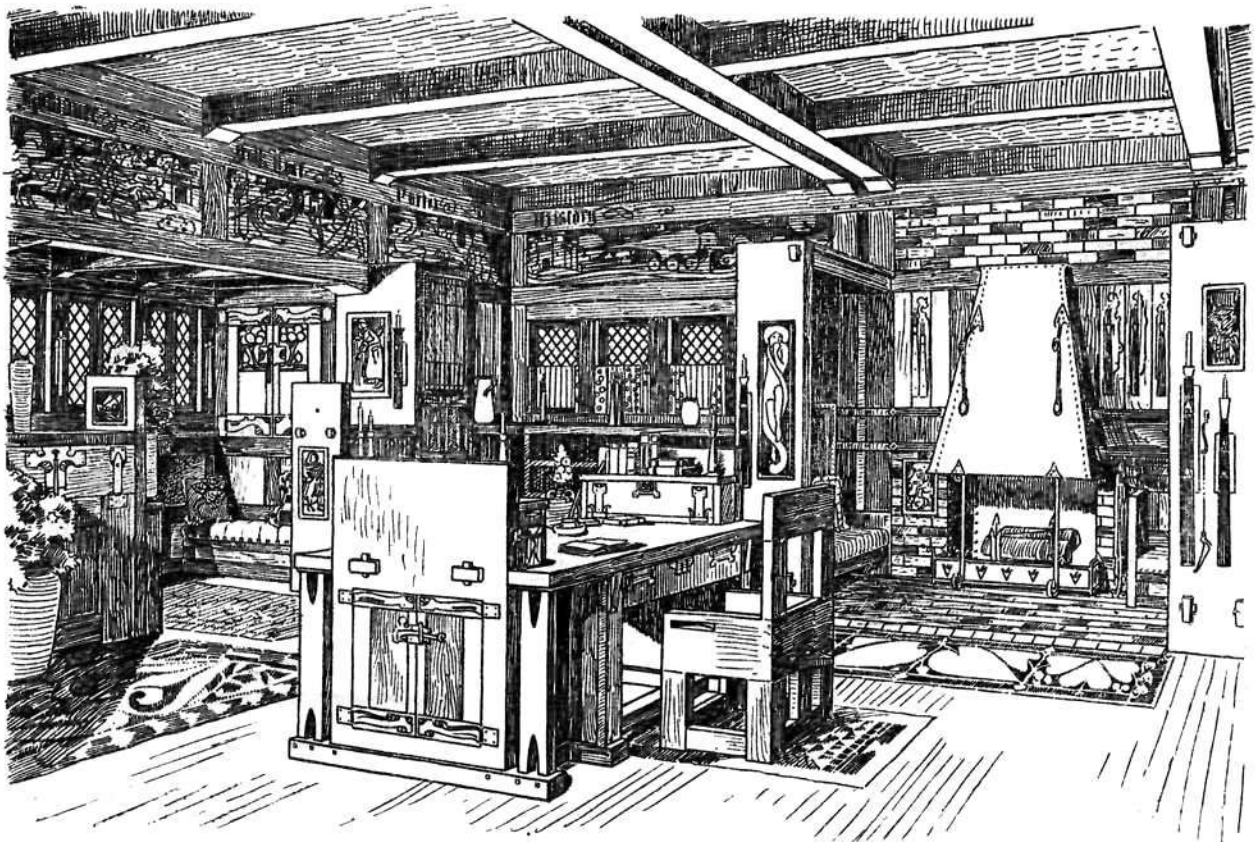
KOTITAIDE IV
ELOKUU 1903 ♦
Kuvallite IX ♦♦

Yksinkertaisia huonekaluja

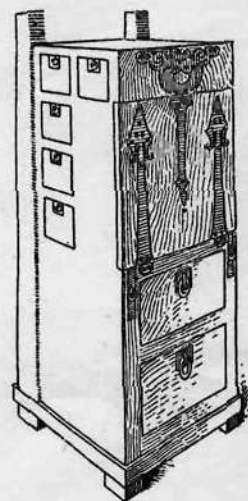
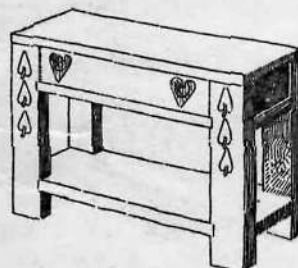
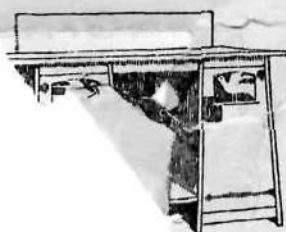
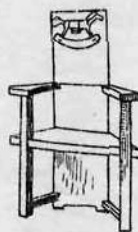
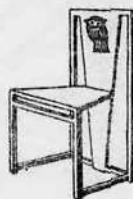
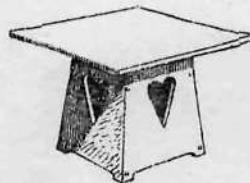
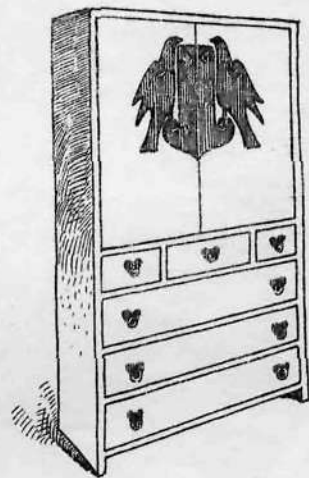
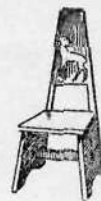
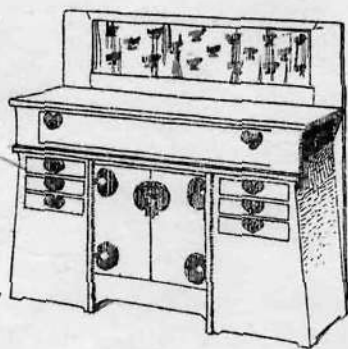
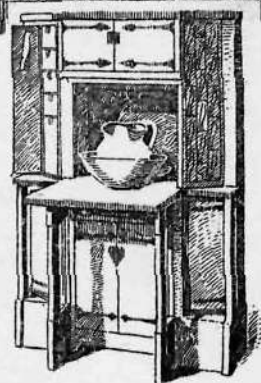
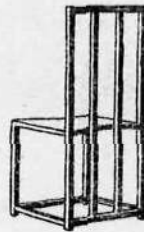
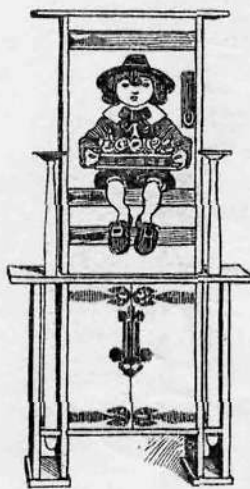
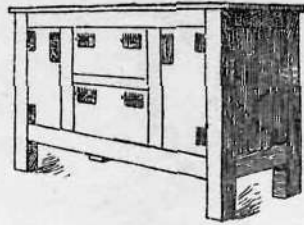
Vastaanottohuone ameriikkalaisessa rakennuksessa.

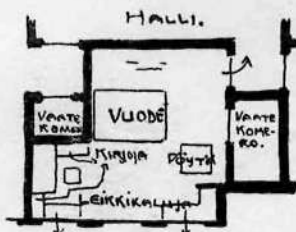
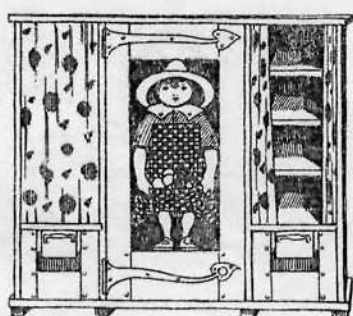
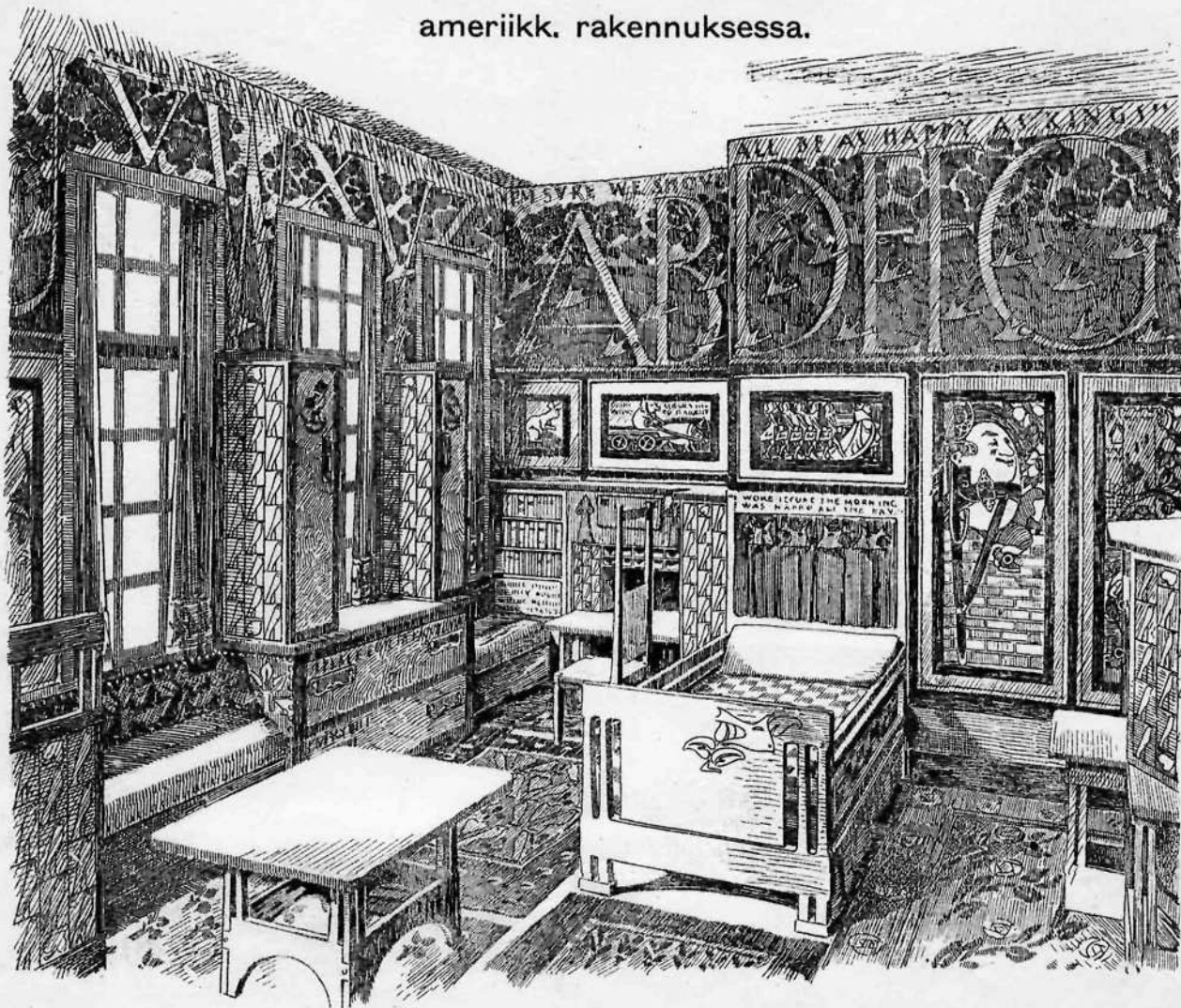
Kirjastohuone ameriikkalaisessa rakennuksessa.

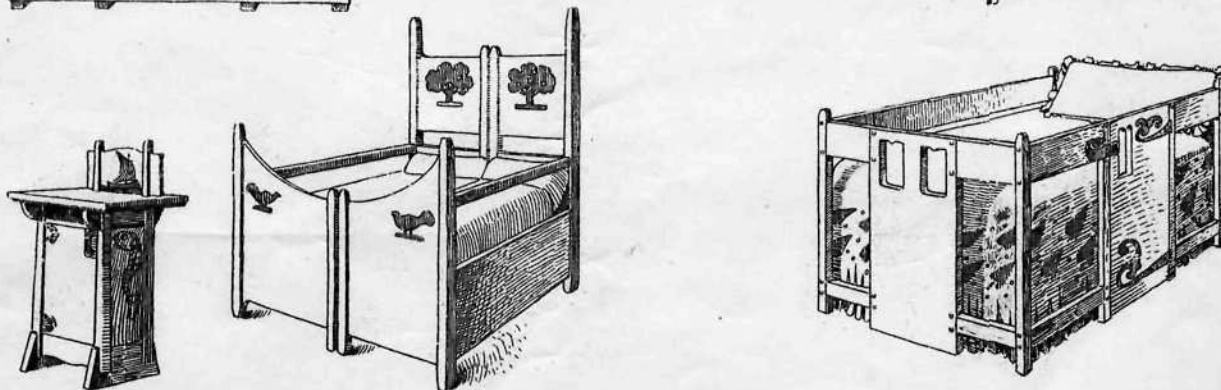
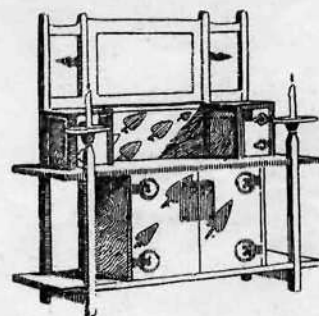
Huonekaluja lasten huoneesta
ameriikk. rakennuksessa.

Sisäkuva lasten huoneesta
 ameriikk. rakennuksessa.

Pohjapiirros lasten huoneesta

Huonekaluja lasten huoneesta